

הלכות הדרף היומי

מסכת סוטה

דף לג.

א. לעולם אל ישאל אדם צרכיו בלשון ארמית ... כל השואל צרכיו בלשון ארמי אין מלאכי השרת נזקקין לו לפי שאין מלאכי השרת מכירין בלשון ארמי ... הא ביחיד הא בצבור

כבר התבאר לעיל דף לב. שיכול להתפלל¹ בכל לשון שירצה כשמבין את אותה השפה, כשמתפלל בצבור², ומצוה מן המובחר הוא דוקא³ בלשון הקודש⁴ ויוצא בה⁵ אפילו אם אינו מבינה⁶. אבל ביחיד לא יתפלל אלא בלשון הקודש, לפי שאין מלאכי השרת מכירין בשאר לשונות והיחיד צריך למלאך מליץ לקבל תפלתו, אבל צבור א"צ למליץ⁷, שנאמר (איוב לו פסוק ה) הן אל פביר ולא ימאס.

י"א⁸ שרק כששואל צרכיו, כגון שהתפלל על חולה או על שום צער שיש לו בביתו, לא יתפלל ביחיד בלע"ז אבל תפלה הקבועה לצבור, אפילו יחיד

¹ שו"ע ונו"כ שם קא ד

² עיין בתשובת ח"ס או"ח סי' פ"ד ופ"ו שהאריך בכמה ראיות דמה שהתירו להתפלל בכל לשון היינו דוקא באקראי אבל לקבוע בקביעה תמידית ולהעמיד ש"ץ ולהשכיח לה"ק לגמרי זה א"א בשום אופן עיי"ש ועוד מחמת כמה וכמה טעמים נכוחים האריכו כל גאוני הזמן בספר דברי הברית והסכימו שאיסור גמור הוא לעשות כן ולאפוקי מכתות חדשות שנתפרצו מחוץ למדינה בזה והעתיקו את כל נוסח התפלה ללשון העמים ועבירה גוררת עבירה שדלגו הברכה של קבוץ גלויות וברכת ולירושלים עירך וכשם שרוצים להשכיח זכרון ירושלים כן רוצים להשכיח לשה"ק מישראל פן יגאלו בזכות שלא שינו את לשונם הקדוש ברוך הוא ישמרנו מדיעות אפיקורסות כאלו

³ כתב הרע"א ברכות דף יג ע"א, ובמגילה דף יז ע"א. שהדבר פשוט כי מי שמבין לשון הקודש, אינו יוצא ידי חובת תפילה כשמתפלל בלשון אחרת, אולם בביאור הלכה ד"ה יכול, שכתב כי מוטב להתפלל בלשון שמבין אם אינו מבין לשון הקודש. ומשמע שאם הוא מבין לשון הקודש גם כן יוצא בכל לשון, רק שעדיף להתפלל בלשון הקודש.

⁴ מ"ב שם יג

⁵ אולם אם רוצה משום הכונה להתפלל בלע"ז עדיף טפי כשאינו מבין לשה"ק כמבואר להלן משו"ע הרב ובה"ל ד"ה יכול

⁶ מ"ב יד

⁷ שהקב"ה בעצמו מקבל תפילתם. מ"ב שם טו

⁸ דעת הרי"ף ברכות ז. מוכח שאף לשאר לשונות אין נזקקין ולא דוקא ללשון ארמי. והא דנקטו לשון ארמי, כתב המהרש"א (שם) דלרבותא נקט, שאף שדומה ללשון הקודש והוא לשון חשוב שניתן בסיני כמבואר בגמ' (מגילה ג, א) אין להתפלל בלשון זה, וכ"כ בא"ר (סק"ז).

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת סוטה

יכול לאומרה בכל לשון. וי"א⁹ דאף יחיד כששואל צרכיו יכול לשאול בכל לשון שירצה, חוץ מלשון ארמי.

אולם כל זה אינו אלא לימוד זכות, אך להלכה אין להתפלל ביחידות בלע"ז, ואף בציבור בימינו יש שכתבו שאין להתפלל בלשון לע"ז כלל, כיון שאין מי שידוע בפתרון לשון הקודש על בוריו, והמיקל לעצמו לומר שיוצא בלשון לעז גוערין בו בנזיפה¹⁰.

אמנם כשאינו יודע כלל לקרוא לשון הקודש, ואין לו אלא סידור בלשון לע"ז, כתב בכף החיים¹¹ שכדי לא לבטל מצוות תפילה מותר לו להתפלל בלשון לע"ז¹², ולכן עד שילמדו לשון הקודש, יאמר נוסח התפילה בשפה שמכיר¹³ שתירגמו שומרי תורה ומצוה ביותר¹⁴.

ציבור יכול להתפלל אפילו בלשון ארמית, דכתיב הן אל פפיר ולא ימאם, אינו מואם בתפלתן של רבים. ולכן נהגו¹⁵ לומר יקום פורקן וברוך שמיא ובקשות בסליחות בארמית וכדומה, בצבור, אך אם מתפלל בביתו אין יכול

⁹ היא דעת הרא"ש ברכות ב סימן ב, שהוכיח שמלאכי השרת ודאי מבינים שאר לשונות, ולכן כתב שהמעם שאין נזקקין ללשון ארמי הוא מפני שלשון זו מנוגה בעיניהם, וביאר במעדני יום טוב, שכיון שדומה ללשון הקודש דומה בעיניהם כלשון הקודש משובש, אבל בשאר לשונות ודאי אפשר להתפלל והביא דברי רבינו יונה (ברכות ז ע"א בדפי הרי"ף) שהקשה איך אפשר לומר דיחיד אין להתפלל אלא בלשון הקודש, והרי נהגו כל העולם שהנשים מתפללות בשאר לשונות. ובבאר שבע כן בסוגייתינו ביאר, שרצה הקדוש ברוך הוא שלא יבינו המלאכים לשון ארמי שלא יקנאו בישראל מחמת השבחים הגדולים שאנו משבחים את הקדוש ברוך הוא בלשון זה. ובראב"ד תמים דעים סימן קפד כתב שודאי מבינים המלאכים ארמית, אלא חששו חז"ל פן יגיהו העם מלהתפלל בלשון הקודש, ועוד שירבו עמי הארץ בישראל, שלא ישגוהו ללמוד לשון הקודש כיון שיכולים להתפלל בכל לשון, ומה שאמרו שאין נזקקין ללשון ארמית, היינו שאין משגיחין בו באדם שהתפלל בלשון ארמי להביא תפילתו לפני המקום.

¹⁰ יד אפרים על שו"ע שם ועייני ערוך השולחן סב ד אך מהביאור הלכה ושו"ע הרב משמע לא כך שחלא כתבו זאת אלא רק לגבי קריאת שמע בסי' סב הנזכר.

¹¹ ס"ק יט

¹² ובהגהות בית ברוך על החי"א כלל כב סק"ו כתב דיכול לעשות כן לכתחילה ובקביעות, ואפילו ביחיד. ¹³ שכשמתפלל בלשון לע"ז, כתב בשו"ת אגרות משה, או"ח ח"ד סימן ע אות ד שצריך להתפלל דוקא את סדר התפילה המקובל, ולא יסדר בעצמו תפילה כפי שהוא מבין בלשון לע"ז, דאינו יוצא בזה חיוב תפילה כלל, דנוסח התפילה יש לו סדר, שבתחילתו שבח של הקדוש ברוך הוא, ובסוף שבח והודיה להשי"ת על הטובה שהשפיע לו, ובאמצע יבקש מה שצריך בקשה ותחינה, כמפורש ברמב"ם, וליקח נוסח מנכרים, הוא בחשש ע"ז ותיפלות ושינוי לפני המקום

¹⁴ אבל לא יתפלל בלשון הקודש, ואחרי כל קטע לפרש בפה ביאור התפילה בלע"ז כדי שיכוין יותר, פשוט דחשיב הפסק, ואסור לעשות כן במקום שאסור להפסיק, ואפילו באמצע פסוקי דזמרה אסור. ואם עשה כן באמצע שמונה עשרה צריך לחזור ולהתפלל. אגרות משה או"ח ח"ג סימן ח. אולם האחרונים שו"ת אז נדברו (ח"י סימן כ), וכן כתבו בשו"ת משנה הלכות (ח"ה סימן כו) ובשו"ת תשובות והנהגות (ח"א סימן ע) כיון שיוצא יד"ה בכל לשון א"כ ע"י התרגום חשיב שכופל תפילתו פעמיים שיצא יד"ה. ובהגהת יד אפרים כתב, שיכול להתפלל בלשון הקודש, ולאחר מכן יכול לחזור ולהתפלל בלשון לע"ז, כדת הנשים שמתפללות עם הציבור וחזרות וקוראות לעצמן הפירוש המודפס בלשון לע"ז.

¹⁵ מ"ב שם יט

הלכות הדרף היומי

מסכת סוטה

לאמר שום יקום פורקן. וכן אותם הבקשות שהן בלשון תרגום כגון מחי ומסי וכו' ומרן די בשמיא וכו' לא יאמר כשאין שם מניין עשרה¹⁶.

ואם התפלל עם הציבור בבית הכנסת, ולא הספיק לומר עמהם יקום פורקן, י"א שיכול לאומרו אפילו לאחר שכבר גמר הציבור תפילתו¹⁷. וכן לענין הבקשות שבסוף הסליחות הנאמרות בלשון ארמית, אם לא הספיק לאמרם עם הציבור, יכול לאומרם אפילו לאחר שסיימו הציבור אמירת הסליחות. וי"א¹⁸ שיכול לאומרם רק כל זמן שלא גמרו הציבור הסליחות שלאחריהן עד הקדיש, שכל עוד שהציבור מתפללין מתקבלת אף תפילה בלשון ארמית, אבל אם כבר גמרו הציבור כל הסליחות, שוב לא יאמרן¹⁹. בריך שמיה, אם²⁰ לא אמרו בשעת הוצאת הספר תורה, יכולים לאומרו עד שעה שפותחין הספר תורה לקרוא בו.

¹⁶ משנה ברורה סימן תקפא ס"ק ד

¹⁷ דעת הגר"ח קנייבסקי באשי ישראל תשובה קיט ושנה בסוף הספר

¹⁸ דעת הגרש"ז אויערבאך בהליכות שלמה ראש השנה, פ"א, ס"ד.

¹⁹ ועיין בפמ"ג (א"א סק"ז) שכתב שיחיד בבית הכנסת מתפלל בלשון ארמי כמו בפני החולה שהשכינה מצויה שם. וכן כתב במקור חיים (סימן רפד) לעניין יקום פורקן שיכול היחיד לאומרו בבית הכנסת ביחידות. וכן כתב בשו"ת תורה לשמה (סימן מט) לעניין בריך שמיה.

²⁰ מ"ב קלד יג ועיין בשו"ת תורה לשמה (שם) שכתב, שיתכן שכיון שבזמן הוצאת ס"ת הוא עת רצון, גם היחיד תפילתו נשמעת בלשון ארמית.

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>